

Додаток до наказу
від «05» березня 2018 р. №116/од

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



Система менеджменту якості


МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**про порядок розробки та затвердження
Програми державного екзамену
для здобувачів вищої освіти
за освітнім ступенем «Бакалавр»**

СМЯ НАУ МР 03.02 (13) – 01 – 2018

Розглянуто та схвалено
на засіданні Науково-методичної ради НАУ
протокол № 3 від «13» лютого 2018 р.

КИЇВ

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 2 із 17	

УНЕСЕНО

Навчально-методичним відділом Національного авіаційного університету

ЗАТВЕРДЖЕНО

Уведено в дію наказом в.о. ректора
від «05» березня 2018 р. № 116/од

(Ф03.02-31)


УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Дата
Розробники		Л. Бородінова	Начальник навчально-методичного відділу	
		Н.Кірій	Методист вищої категорії навчально-методичного відділу	
		Л.Калмикова	Методист вищої категорії навчально-методичного відділу	
Узгоджено		Т.Іванова	Проректор з навчальної та виховної роботи	
Узгоджено		О.Слободян	Начальник навчального відділу	
Узгоджено		О.Білоус	Начальник відділу моніторингу якості вищої освіти	
Узгоджено		С.Лапутько	Начальник юридичного відділу	

Рівень документа – 2а


Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 3 із 17	

ЗМІСТ

	стор
1. Загальні положення.....	4
2. Порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену	5
Додатки	
Додаток 1 Програма державного екзамену здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» (Ф03.02-108)	8
Додаток 2 Зразок оформлення екзаменаційного білету.....	12
Додаток 3 Зразок оформлення листу підготовки відповідей на екзамені.....	13
Додаток 4 Перелік програмних питань з дисциплін, які виносяться на державний екзамен.....	14

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 4 із 17	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену (далі – Програми) для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем (далі – ОС) «Бакалавр» розроблені відповідно до:

- Закону України «Про освіту» №2145-VIII від 05.09.2017;
- Закону України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014;
- постанови Кабінету Міністрів України №1187 від 30.12.2015 «Про затвердження ліцензійних умов впровадження освітньої діяльності закладів освіти»;

- Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті, затвердженого наказом в.о. ректора №195/од від 26.05.2016;

- Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра, затвердженого наказом ректора №06/од від 05.02.2015;

- та інших нормативно-правових актів та документів.

1.2. Методичні рекомендації є основним нормативним документом, що регламентує порядок розробки та затвердження Програми для здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр» очної форми навчання у Національному авіаційному університеті (далі – НАУ).


Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-професійної програми спеціальності.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачем вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Атестація осіб, які здобувають ОС «Бакалавр» у НАУ здійснюється за такими формами:

- державний екзамен;
- захист дипломної роботи (проекту);
- державний екзамен і захист дипломної роботи (проекту).

Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр» встановлюються для кожної спеціальності (спеціалізації) галузевими стандартами та затвердженими навчальними планами.

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
	стор. 5 із 17		

2. ПОРЯДОК РОЗРОБКИ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОГРАМИ ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

2.1. Програма розробляється на основі освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр» відповідної спеціальності (спеціалізації).

2.2. До розробки Програми зі спеціальності (спеціалізації) залучаються найбільш кваліфіковані науково-педагогічні працівники випускових кафедр.

2.3. Програма оформлюється відповідно до вимог Інструкції з діловодства у НАУ: текст друкується на білому папері формату А4 через 1 – 1,5 міжрядкового інтервалу, використовується гарнітура Times New Roman, шрифт розміром 12 – 14 друкарських пунктів.

2.4. У разі, якщо до складу спеціальності входять декілька спеціалізацій, допускається формувати одну Програму.

2.5. Зразок оформлення Програми наведено у додатку 1 (Ф03.02-108).

2.6. Програма складається з:


- титульного аркушу;
- списку розробників;
- змісту програми;
- зразку оформлення екзаменаційного білету (додаток 2);
- зразку оформлення листу підготовки відповідей на екзамені (додаток3);
- форм документів: аркуша поширення документу (Ф03.02-01), аркуша ознайомлення з документом (Ф03.02-02), аркуша обліку змін (Ф03.02-03), аркуша реєстрації ревізій (Ф03.02-04) та узгодження змін (Ф03.02-32).

2.7. Зміст Програми включає наступні розділи:

2.7.1. Пояснювальна записка.

У цьому розділі наводиться наступна інформація:

- шифр та найменування освітньо-професійної програми спеціальності (спеціалізації), відповідно до якої розробляється Програма;
- номер та назва навчального плану, відповідно до якого розробляється Програма;
- мета та задачі державного екзамену;
- вимоги до підготовки здобувача вищої освіти (що повинен знати та вміти здобувач у результаті навчання за даною спеціальністю (спеціалізацією));
- перелік дисциплін, що увійшли до державного екзамену (перелік та кількість дисциплін, що виносяться на державний екзамен, визначаються галузевими стандартами вищої освіти відповідної спеціальності (спеціалізації) або випусковою кафедрою);

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
	стор. 6 із 17		

- структура екзаменаційних білетів (кількість завдань екзаменаційного білету визначається випусковою кафедрою).

У разі, якщо Програма розробляється для спеціальності, у якій декілька спеціалізацій, це потрібно зазначити у пояснювальній записці. Необхідно вказати, які саме дисципліни з кожної спеціалізації увійшли до державного екзамену.

2.7.2. Перелік програмних питань з дисциплін, які виносяться на державний екзамен.

У цьому розділі зазначаються назви дисциплін з переліком запитань, які виносяться на державний екзамен з відповідної дисципліни. Зразок оформлення цього розділу наведено у додатку 4.

2.7.3. Список літератури.

У цьому розділі наводиться список літератури, рекомендованої здобувачеві вищої освіти для підготовки до державного екзамену.

2.7.4. Рейтингова система оцінювання виконання завдань державного екзамену.

У цьому розділі наводяться критерії оцінювання результатів виконання завдань державного екзамену. Рейтингова система оцінювання результатів набутих знань та вмінь здобувачами вищої освіти за ОС «Бакалавр» розробляється відповідно до «Методичних рекомендацій щодо рейтингової системи оцінювання набутих знань та вмінь здобувачами вищої освіти ОС «Бакалавр» у формі державного екзамену», затверджених наказом в.о. ректора від 07.07.2016 №274/од.


2.7.5. Перелік довідкових джерел інформації, якими дозволяється користуватись під час державного екзамену.

У цьому розділі наводиться перелік довідкової літератури, обладнання тощо, користуватись якими дозволяється при виконанні завдань екзаменаційного білету державного екзамену.

До переліку довідкової літератури можуть входити чинні державні галузеві стандарти, таблиці, каталоги, довідники, які не мають методик проведення розрахунків або прямих відповідей на поставлені питання.

2.8. Розроблена Програма розглядається на засіданні випускової кафедри та, після схвалення, подається для розгляду на засідання науково-методично-редакційній ради (далі – НМРР) відповідного навчально-наукового інституту, факультету. Програма до НМРР подається у двох примірниках (контрольний, врахований №1).

2.9. Програма після схвалення на засіданні НМРР передається до навчально-методичного відділу на електронному та паперовому (2 примірники) носіях для подальшого затвердження проректором з навчальної та виховної роботи університету. Затверджена Програма скріплюється печаткою.

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 7 із 17	

2.10. Примірники затвердженої Програми зберігаються на паперовому та електронному носіях згідно з номенклатурою справ на відповідній випусковій кафедрі (контрольний примірник) та в навчально-методичному відділі НАУ (врахований примірник №1).

2.11. Затверджена в установленому порядку Програма доводиться до відома здобувачів вищої освіти не пізніше, ніж за чотири місяці до початку державної атестації.

2.12. Програма, розроблена та затверджена в установленому порядку, подається до Екзаменаційної комісії.

2.13. На основі Програми випускова кафедра складає екзаменаційні білети (відповідно до форми, наведеної у додатку 2), що затверджуються на засіданні кафедри. На кожному білеті проставляється номер, дата протоколу. Білети підписуються завідувачем кафедри.

Кількість завдань екзаменаційного білету визначається випусковою кафедрою (структура білету описується у Програмі).

Зміст екзаменаційних білетів до здобувачів вищої освіти не доводиться.

Кількість екзаменаційних білетів повинна перевищувати кількість здобувачів вищої освіти у групі (не менше, як на один).

Екзаменаційні білети переглядаються та затверджуються щороку.

2.14. Програма є актуальною, поки актуальні освітньо-професійна програма спеціальності (спеціалізації) та навчальний план, відповідно до яких вона розроблена. Ревізія Програми проводиться один раз на рік.

2.15. Зберігання та знищення неактуальної Програми державного екзамену відбувається відповідно до Інструкції з діловодства у НАУ.



Система менеджменту якості
Методичні рекомендації
про порядок розробки та затвердження Програми
державного екзамену для здобувачів вищої освіти
за освітнім ступенем «Бакалавр»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
МР 03.02 (13)– 01 –
2018

стор. 8 із 17

Додаток 1
до п.п. 2.5

(Ф03.02-108)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

Навчально-науковий інститут/ Факультет _____ (повна назва)

Кафедра _____ (повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної
та виховної роботи

(підпис) (ініціал, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.



Система менеджменту якості

ПРОГРАМА
державного екзамену здобувачів вищої освіти
за ОС «Бакалавр»


напрямок підготовки/ галузь знань _____
(шифр та найменування)

спеціальність _____
(код та найменування)


спеціалізація _____
(найменування)

СМЯ НАУ ПДЕ АА.АА.АА – ББ – ВВВВ

Київ

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 9 із 17	

Продовження додатку 1

	Система менеджменту якості Програма державного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр» напря́м підготовки/ галузь знань _____ спеціальність _____ спеціалізація _____	Шифр документа	СМЯ НАУ ПДЕ АА.АА.АА-ББ- ВВВВ
		Стор. 2 з _____	

Програму державного екзамену розробили:

посада,
науковий ступінь, наукове звання,
повна назва кафедри _____
(підпис) (ПІБ)

посада,
науковий ступінь, наукове звання,
повна назва кафедри _____
(підпис) (ПІБ)

посада,
науковий ступінь, наукове звання,
повна назва кафедри _____
(підпис) (ПІБ)

Програма державного екзамену обговорена та схвалена на засіданні випускової
кафедри _____,
(повна назва)
протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.


Завідувач кафедри _____
(підпис) (ПІБ)

Програма державного екзамену обговорена та схвалена на засіданні НМРР


(повна назва інституту/ факультету)
протокол № _____ від «__» _____ 20__ р.

Голова НМРР _____
(підпис) (ПІБ)

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник №__
(Контрольний примірник)


	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 10 із 17	

Продовження додатку 1


	Система менеджменту якості Програма державного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр» напря́м підготовки/ галузь знань _____ спеціальність _____ спеціалізація _____	Шифр документа	СМЯ НАУ ПДЕ АА.АА.АА-ББ- ВВВВ
		Стор. 3 з _____	

Зміст

	стор.
1. Пояснювальна записка.....	_____
2. Перелік програмних питань з дисциплін, які виносяться на державний екзамен.....	_____
3. Список літератури.....	_____
4. Рейтингова система оцінювання виконання завдань державного екзамену.....	_____
5. Перелік довідкових джерел інформації, якими дозволяється користуватись під час державного екзамену.....	_____
Зразок оформлення екзаменаційного білету.....	_____
Зразок оформлення листу підготовки відповідей на екзамені.....	_____
Форми документів	_____

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 11 із 17	

Продовження додатку 1

	Система менеджменту якості Програма державного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр» напрямок підготовки/ галузь знань _____ спеціальність _____ спеціалізація _____	Шифр документа	СМЯ НАУ ПДЕ АА.АА.АА-ББ- ВВВВ
		Стор. 3 з _____	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)


АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 12 із 17	

Додаток 2
до п.п. 2.6

(Ф03.01-80)

Зразок

Національний авіаційний університет

Факультет/ Навчально-науковий інститут _____
(повна назва)

Кафедра _____
(повна назва)

Освітній ступінь «Бакалавр»

Галузь знань _____
(шифр та найменування)

Напрямок підготовки _____
(шифр та найменування)

Спеціальність _____
(код та найменування)

ОПП (спеціалізація) _____
(найменування)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____


1. _____

2. _____

Затверджено на засіданні кафедри _____
(повна назва кафедри)

Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 13 із 17	

Додаток 3
до п.п. 2.6

(Ф03.01-24)

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЛИСТ ПІДГОТОВКИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЕКЗАМЕНІ

Інститут _____
(найменування)


Факультет _____
(найменування)

Випускова кафедра _____
(найменування)


Напрямок підготовки _____
(шифр, найменування)

Студент _____ **курсу** _____ **групи** _____
(прізвище, ініціали) (дата)

Варіант № _____

	Система менеджменту якості Методичні рекомендації про порядок розробки та затвердження Програми державного екзамену для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр»	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02 (13)– 01 – 2018
		стор. 14 із 17	

Додаток 4
до п.п. 2.7.2

	Система менеджменту якості Програма державного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Бакалавр» напря́м підготовки/ галузь знань _____ спеціальність _____ спеціалізація _____	Шифр документа	СМЯ НАУ ПДЕ АА.АА.АА-ББ- ВВВВ
		Стор. 3 з _____	

**2. Перелік програмних питань з дисциплін,
які виносяться на державний екзамен**

- | | |
|-----|------------------|
| | _____ |
| | назва дисципліни |
| 1. | |
| 2. | |
| ... | |
| | _____ |
| | назва дисципліни |
| 1. | |
| 2. | |
| ... | |
| | _____ |
| | назва дисципліни |
| 1. | |
| 2. | |
| ... | |

